

2015-02-02

TJÄNSTESKRIVELSE
M12-1598

Miljö och stadsbyggnadsnämnden

Information om samråd kring förslag till förvaltningsplan, miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram och miljökonsekvensbeskrivning för norra Östersjöns vattendistrikt

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden noterar miljöenhetens information till protokollet.

Sammanfattning

Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt, Länsstyrelsen Västmanlands län, har upprättat förslag till förvaltningsplan, förslag till miljökvalitetsnormer och förslag till åtgärdsprogram med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning för perioden 2015-2021. Den 1 november 2014 till den 30 april 2015 genomförs samråd kring dokumenten.

Kommuner ska inom sina ansvarsområden vidta åtgärder som behövs enligt de åtgärdsprogram som beslutas av vattendelegationen. Kommunerna har en nyckelroll i arbetet som genomförare av vattenförvaltningens åtgärdsprogram, men också som verksamhetsutövare.

Ytterligare 6 vattenförekomster har föreslagits i Nacka. För att uppnå god ekologisk och kemisk status i kommunens befintliga och nya vattenförekomster så måste belastningen på vattenområdena minska. De åtgärder som är ålagda kommunen att genomföra genomförs mer eller mindre men måste skyndas på om miljökvalitetsnormerna ska klaras inom utsatt tid.

De viktigaste åtgärderna för att minska belastningen på Nackas vattenförekomster är utbyggnad av avlopp i förnyelseområdena, åtgärder för att minska bräddning från avloppsledningsnät och avloppspumpstationer, åtgärder för att minska dagvattenpåverkan samt minska belastningen från miljöfarliga verksamheter och förorenad mark.

Bakgrund

Alla länder i Europa arbetar sedan år 2000 med en gemensam vattenpolitik, som styrs av ramdirektivet för vatten. Direktivet har införts i svenskt lagstiftning via miljöbalken och vattenförvaltningsförordningen och innebär att det behövs en helhetssyn i arbetet med att bevara och förbättra situationen i sjöar, vattendrag, kust- och grundvatten. En viktig del är att alla berörda, såväl myndigheter som organisationer, företag och privatpersoner, är delaktiga i arbetet. Samrådet ska samla in behov och synpunkter från olika aktörer så att beslut kan fattas utifrån ett så brett underlag som möjligt.

Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt, Länsstyrelsen Västmanlands län, har upprättat förslag till förvaltningsplan, förslag till miljökvalitetsnormer och förslag till åtgärdsprogram med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning för perioden 2015-2021.

Den 1 november 2014 till den 30 april 2015 genomförs samråd kring dokumenten.

Förslag till förvaltningsplan sammanfattar läget efter föregående förvaltningscykel och beskriver bakgrund och tillvägagångssätt för de revisioner som gjorts av miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram. Planen beskriver också riktningen för kommande arbete.

Förslag till miljökvalitetsnormer baseras på statusklassificering av olika vattenförekomster samt en bedömning av möjligheterna att uppnå god status inom utsatt tid. En miljökvalitetsnorm är ett kvalitetskrav. Normen används för att reglera den kvalitet på miljön som ska uppnås till en viss tidpunkt istället för att reglera utsläppsmängder från enskilda källor.

Huvudregeln i vattenförvaltningen är att alla vattenförekomster ska uppnå minst god yt- eller grundvattenstatus eller god ekologisk potential senast den 22 december 2015 och att statusen inte får försämrats. Om status är sämre än god 2015 kan årtalet för när normen ska uppnås flyttas fram med ett så kallat undantag.

Förslag till åtgärdsprogram visar vad som behöver göras för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Programmet riktar sig till myndigheter och kommuner, som i sin tur ska omsätta det i sina beslut eller verksamheter. Åtgärdsprogrammets syfte är att visa de mest kostnadseffektiva styrmedlen och åtgärderna men innehåller också en beskrivning av vilka åtgärder som behöver vidtas, av vem och när, vilka källor som orsakar problemen samt åtgärdernas bedömda effekter. Till åtgärdsprogrammet finns en *miljökonsekvensbeskrivning* (MKB). I MKBn beskrivs den process och miljöbedömning, som pågått samtidigt som åtgärdsprogrammet tagits fram. Vidare beskrivs och bedöms den betydande miljöpåverkan som genomförandet av åtgärdsprogrammet kan antas medföra.

Åtgärder som behöver vidtas av myndigheter och kommuner i Norra Östersjöns vattendistrikt

Myndigheter och kommuner ska inom sina ansvarsområden vidta åtgärder som behövs enligt de åtgärdsprogram som beslutas av vattendelegationen. Åtgärdsprogrammet,

miljökvalitetsnormer och förvaltningsplanen är beslutade av en vattendelegation för varje vattenmyndighet. Vattendelegationerna är utsedda av regeringen och beslutar därmed på dess uppdrag. Detta regleras i 5 kap miljöbalken, förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön och i länsstyrelseinstruktionen.

Kommunerna har en nyckelroll i arbetet som genomförare av vattenförvaltningens åtgärdsprogram, men också som verksamhetsutövare. Vattenfrågorna finns inom många delar av den kommunala verksamheten, exempelvis översikts- och detaljplanering, exploatering, tillsyn, recipientkontroll, dricksvattenförsörjning, VA-frågor, information och medborgarkontakter.

De åtgärder som kommunerna ska genomföra är följande:

Åtgärd 1

Tillsyn och provning av miljöfarliga verksamheter och förorenad mark.

Åtgärd 2

Tillsyn av jordbruk och hästhållning.

Åtgärd 3

Ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp.

Åtgärd 4

Tillsyn avloppsledningsnät och mindre reningsverk.

Åtgärd 5

Vidta kompletterande åtgärder för att minska närsaltsbelastningen genom exempelvis behandling/hantering av näringsbelastade sediment, biomanipulation eller motsvarande,

Åtgärd 6

Inrätta vattenskyddsområden.

Åtgärd 7

Utveckla sin översikts- och detaljplanering och provning enligt plan- och bygglagen så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs

Åtgärd 8

Utveckla vatten- och avloppsvattenplaner i samverkan med länsstyrelserna.

Åtgärd 9

Planera och genomföra åtgärder mot vandringshinder för fisk och andra vattenlevande djur.

Skillnad jämfört med tidigare förvaltningscykel

Jämfört med tidigare förvaltningscykel så har det nu remitterade materialet en mer tydlig ansvarsfördelning. Åtgärdsförslagen är mer utvecklade och mer konkreta samt att statusklassningen bygger på bättre beslutsunderlag. Åtgärds punkt 5 och 9 i kommunernas åtgärdsprogram är nya eller mer tydligt utpekade att de är kommunens ansvar. Ytterligare 6 vattenförekomster har föreslagits i Nacka. Några av de befintliga vattenförekomsterna har fått förlängda tidsfrister till dess att miljökvalitetsnormerna ska uppnås.

Vad innebär förslagen i den nya förvaltningscykeln för Nacka?

De positiva exemplen på miljöförbättringar på grund av genomförda åtgärder är fortfarande ganska få i Sverige liksom i Nacka och det krävs uthållighet i åtgärdsarbetet innan resultaten märks. För att uppnå god ekologisk och kemisk status i kommunens befintliga och nya vattenförekomster så måste belastningen på vattenområdena minska. De åtgärder som är ålagda kommunen att genomföra genomförs mer eller mindre men måste skyndas på om miljökvalitetsnormerna ska klaras inom utsatt tid. Många åtgärdsförslag kräver mer ekonomiska resurser och även dessa investeringar måste skyndas på (exempel på åtgärder för att minska bräddning från ledningsnät och avloppspumpstationer).

De viktigaste åtgärderna för att minska belastningen på Nackas vattenförekomster är utbyggnad av avlopp i förnyelseområdena, åtgärder för att minska bräddning från avloppsledningsnät och avloppspumpstationer, åtgärder för att minska dagvattenpåverkan samt minska belastningen från miljöfarliga verksamheter och förorenad mark.

Synpunkter under samrådet

Det material som vattenmyndigheten har skickat ut på samråd är mycket omfattande. Mycket av informationen gäller generellt för hela Sverige. I åtgärdsprogrammet som berör Nackas vattenområden förekommer vissa redaktionella felaktigheter av mindre vikt. Dessa synpunkter kommer att framföras i den digitala enkät som ingår i samrådet.

Miljöenheten

Birgitta Held-Paulie

Programansvarig miljöövervakning